

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

19. januar 2006

GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af spiritus

KOM (2005)125 endl.

Resume

Kommissionen har fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af spiritus. Forslaget indebærer en revision og sammenskrivning af gældende spiritusforordninger med tilhørende gennemførelsesbestemmelser med det formål at øge læsbarheden af forordningens tekst og tilpasse den til nye tekniske udviklinger. Forslaget introducerer bl.a. en kategorisering af forskellige spiritustyper i tre kategorier afhængig af, hvilke råvarer den enkelte spiritustype må baseres på samt hvilke aromastoffer, der må tilsættes. Endvidere stilles forslag om ændring af visse mærkningsregler for spiritus samt til ændring i procedureformen for fremtidige ændringer af lovgivningen på området, idet bl.a. forordningens bilag, herunder bl.a. definitionerne for spiritustyper, fremtidigt vil kunne ændres ved forvaltningskomitéprocedure, hvor ændring i dag forudsætter vedtagelse via fælles beslutningstagen af Europa-Parlamentet og Rådet.

Baggrund

Kommissionen har med KOM (2005) 125 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af spiritus. Forslaget er oversendt til Rådet d. 15. december 2005. Forslaget er modtaget fra Rådssekretariatet i dansk sprøversion den 22. december 2005.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Nærhedsprincippet

Det er regeringens opfattelse, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Der er tale om en ændring af allerede vedtaget fællesskabslovgivning, og regeringen finder, at harmoniserede standarder for spiritus bør fastsættes på fællesskabsniveau.

Formål og indhold

Forslaget indebærer en revision og sammenskrivning af gældende spiritusforordninger med tilhørende gennemførelsesbestemmelser¹ med det hovedformål at øge læsbarheden af forordningernes tekst og tilpasse lovgivningen til nye tekniske udviklinger. Desuden introduceres ved forslaget en række ændringer af den gældende lovgivning som uddybet i det følgende.

Definitionen af spiritus foreslås videreført fra gældende forordning, hvorefter spiritus defineres som en drik med et alkoholindhold på mindst 15 % , beregnet til human konsum og med særlige organoleptiske kvaliteter. Alkohol, der anvendes til fremstilling af spiritus, skal også fortsat være af landbrugsmæssig oprindelse.

Forslaget introducerer en kategorisering af spiritustyper, hvorefter spiritus inddeles i følgende 3 kategorier: ”spiritus”, ”særlig spiritus” og ”anden spiritus” og defineres som følger:

- ”spiritus” stiller krav om bestemte råvarer. Der må ikke tilsættes alkohol og der må kun tilsættes naturlige aromaer og aromapræparater.
- ”særlig spiritus” kan fremstilles på baggrund af landbrugsalkohol uden bestemte krav til råvaren, og der må kun tilsættes naturlige, naturidentiske aromaer eller aromapræparater som defineret i ”aromastofdirektivet”².
- ”anden spiritus” kan fremstilles på baggrund af landbrugsalkohol uden bestemte krav til råvaren og der må tilsættes aromastoffer i overensstemmelse med reglerne i ”aromadirektivet”.

Definitioner af spiritustyper og andre tekniske bestemmelser for de forskellige spiritustyper flyttes fra at være angivet i selve forordningens tekstdel til at blive reguleret ved et bilag til forordningen. Ændring af definitioner mv. forudsætter i dag ændring af Rådets og Parlamentets forordning via proceduren om fælles beslutningstagen. Ifølge forslaget skal bl.a. bestemmelser i bilagene, herunder definitioner af spiritustyper, fremover kunne ændres via behandling i en forvaltningskomité.

Det foreslås, at der i komitéprocedure ud over de nævnte ændringer af definitioner kan vedtage gennemførelsesforanstaltninger samt fravigelse af forordningens bestemmelser i velbegrundede tilfælde. Kommissionen foreslår en forvaltningskomitéprocedure.

Som det er tilfældet i den gældende forordning, indebærer forslaget, at der fastsættes specifikke bestemmelser for mærkning af spiritus, udover hvad der er fastsat i de horisontale bestemmelser om mærkning af fødevarer, jf. mærkningsbekendtgørelsen³. Ifølge forslaget skal de i forordningen fastsatte definitioner for de forskellige former for spiritus angives som ”va-

¹ Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89 af 29. maj 1989 om fastlæggelse af almindelige regler for definition, betegnelse og præsentation af spiritus og Kommissionens forordning (EØF) nr. 1014/90 af 25. april 1990 om gennemførelsesbestemmelser for definition af, betegnelse for og præsentation af spiritus.

² Rådets direktiv 88/388/EØF af 22. juni 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om aromaer, som må anvendes i levnedsmidler, og om udgangsmaterialer til fremstilling af disse.

³ Bekendtgørelse nr. 1095 af 15. november 2004 om mærkning m.v. af fødevarer.

rebetegnelse”, jf. bestemmelserne om mærkning af fødevarer. Et varemærke eller ”brand” kan ikke erstatte den obligatoriske anvendelse af varebetegnelse.

Der foreslås introduceret mærkningsoplysninger identiske med bestemmelser på vinområdet⁴, og svarende til bestemmelserne i de horisontale mærkningsregler. Specifikt for ”Vodka” foreslås, at der af mærkningen skal fremgå hvilke råvarer, der er anvendt ved fremstillingen.

Bestemmelserne i forslaget vedr. anvendelse af sødestoffer, farvestoffer og aromastoffer er i overensstemmelse med de gældende EU-direktiver på disse områder.

I bilag I til forordningen vedrørende tekniske definitioner og betingelser fastsættes grænseværdier for visse uønskede stoffer, bl.a. methanol (træsprit) i landbrugsalkohol. Grænseværdier svarer til de eksisterende bortset fra ”frugtmarc”, hvor det foreslås en grænseværdi på 1500 g/hl, mod 1000 g/hl i dag.

Spiritusområdet er ikke omfattet af EU-forordningen om beskyttelse af geografiske betegnelser⁵. Forslaget indeholder derfor selvstændige bestemmelser om definition, beskyttelse og registrering af geografiske betegnelser. Disse bestemmelser justeres med dette forslag i overensstemmelse med internationale standarder.

For geografiske betegnelser, der er beskyttet efter gældende regler, skal der for at opretholde denne beskyttelse forelægges et teknisk dossier for geografiske betegnelser for Kommissionen. Hvis ikke der er offentliggjort et dossier inden 7 år efter den nye forordnings ikrafttræden, vil beskyttelsen af den geografiske betegnelse ophøre.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslaget er fremsat som en forordning, der ved vedtagelse er direkte anvendelig i dansk ret. Straf for overtrædelse af gældende spiritusregler er hjemlet ved bemyndigelsesloven⁶. Der er ikke fastsat supplerende nationale bestemmelser i forbindelse med administrationen af den gældende spiritusforordning. Forslaget vurderes således ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien og beskyttelsesniveauet

Beskyttelsesniveauet vurderes ikke at blive berørt af forslaget.

⁴ Rådets forordning (EF) nr. 1493/99 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for vin, bilag VII, afsnit D.

⁵ Rådets forordning (EØF) Nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler.

⁶ Bekendtgørelse nr. 297 af 28. april 2004 af lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer m.v.

Forslaget skønnes på det foreliggende grundlag ikke at få statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Tilsvarende skønnes forslaget ikke at have nævneværdige konsekvenser for erhvervslivet.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i en række organisationer og offentlige myndigheder i henhold til Fødevarelovens § 6 (generel høring), Fødevarelovens § 69 (Det Rådgivende Fødevareudvalg) og i henhold til artikel 9 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 178/2002 af 28. juni 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevareautoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerhed (fødevareforordningen).

Foreningen af Danske Spiritusfabrikanter, Dansk Landbrug og COOP Danmark fremfører alle en specifik modstand mod forslaget til definition af "Vodka".

Ifølge forslaget er der ikke særlige krav til udgangsmaterialet (råvaren) ved fremstilling af "Vodka", hvilket er "status quo" i forhold til gældende spiritusforordning. De nævnte høeringsparter ønsker en definition, hvorefter "Vodka" kun kan fremstilles på basis af korn eller kartofler, dog således at også anvendelse af melasse vil kunne accepteres i et kompromis.

Foreningen af Danske Spiritusfabrikanter finder, at forslaget til definition af "Vodka" står i modsætning til årelange oprindelige og traditionelle produktionsmetoder, produktkategoriens image og ikke mindst forbrugernes forventninger både i EU-landene og på eksportmarkederne. På denne måde diskrimineres "Vodka" i forhold til de øvrige større traditionelle kategorier af destilleret spiritus i spiritusforordningen, som alle er defineret ned til brug af råvare. Foreningen finder forslaget om, at der af mærkningen skal fremgå, hvilke råvarer, der er anvendt ved fremstillingen, uacceptabelt, idet dette også vil være diskriminerende i forhold til andre traditionelle typer spiritus, samt at mærkningskravet vil betyde øgede omkostninger for producenter med stor eksport.

Foreningen af Danske Spiritusfabrikanter finder endvidere, at en opdeling af spiritus i tre kategorier er unødvendig, og foreningen er ikke bekendt med, at der har været fremsat ønske herom, hverken fra branche- eller forbrugerorganisationer. Videre anføres, at det ikke forekommer logisk, når et produkt som vodka, fremstillet efter fermentering og destillering præcis som f.eks. kornbrændevin, men blot destilleret til én procent højere alkohol, er placeret i kategori B – mens kornbrændevin er i kategori A med øvrige fermenterede, destillerede spiritustyper.

Foreningen finder endelig, at de geografiske betegnelser, der allerede i dag er optaget i 1576/89, bør være beskyttet i den nye forordning og således ikke skal igennem optagelsesproceduren som beskrevet i forslagets artikel 16.

Dansk Industri henholder sig bemærkningerne fra Foreningen af danske spiritusfabrikanter. **Forbrugerrådet** er ligeledes af den opfattelse, at vodikdefinitionen er for bred, idet vodka normalt fremstilles på korn og kartofler.

Danmarks Restauranter og Cafeer (Under Dansk Handel og Service) har anført, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

VSOD (Vin og spiritusorganisationen i Danmark) anfører, at de ikke har haft mulighed for at afgive bemærkninger rettidigt. Hertil skal bemærkes, at forslaget af hensyn til de hjemlige procedurer nødvendigvis har måtte være i høring hen over julen, dog med frist for bemærkninger den 4. januar 2006.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark er principielt positiv overfor Kommissionens initiativ mhp. revision og sammenkrivning af gældende spiritusforordninger med det formål at øge læsbarheden af forordningens tekst og tilpasse den til nye tekniske udviklinger, men regeringen stiller sig på det foreliggende grundlag kritisk overfor det fremsatte forslag, især med henvisning til, at de grundlæggende definitioner af spiritustyper vil kunne ændres i komitéprocedure, samt at Kommissionen ikke tilgodeser ønske om en definition af vodka, som giver produktet samme status som f.eks. rom med hensyn til råvaregrundlag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i de andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.